Svar på skriftligt spörsmål SSS 640/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att utnyttja egenskaper hos det smarta elnätet i samband med cirkulerande elavbrott

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 640/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Petri Huru /saf m.fl.:

> Hur ämnar regeringen säkerställa att de möjligheter som det smarta elnätet erbjuder utnyttjas för att minimera eventuella skador och olägenheter i samband med cirkulerande elavbrott, i enlighet med vad som beskrivs i motiveringen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Elbristen i elsystemet är alltid en allvarlig situation. Målet är att undvika elbristen ända till den sista och att Fingrid före strömavbrott utnyttjar all tillgänglig kapacitet på marknaden. Fingrid har också skapat ett nytt frivilligt förfarande för stöd till det elsystemet, där Fingrid har möjlighet att införa konsumtionsflexibilitet som företagen erbjuder. Cirka 500 MW flexibel kapacitet har redan anmält sig till förfarandet. Den sista utvägen för att hantera elbristen är genom cirkulerande elavbrott. Eftersom det alltid är fråga om en exceptionell situation, bör man vara helt säker på att de begränsningsåtgärder för elförbrukning som Fingrid kräver av distributionsnätbolagen kan vidtas. Merparten av de smarta mätsystem som nu används hör till den första generationen av smarta mätsystem, vars förmåga att på ett tillförlitligt sätt genomföra omfattande åtgärder för avstängning och påslagning på distans är bristfällig. Då kan nätbolaget inte vara säkert på att en önskad mängd förbrukning kan minskas och å andra sidan om elen efter elbristen kan återställas till kunderna på ett smidigt sätt. Av dessa skäl har nätbolagen kommit fram till att eventuella elavbrott ska genomföras en huvudledning i mellanpänningsnätet åt gången.

Statsrådets förordning om utredning och mätning av elleveranser (767/2021) innehåller bestämmelser om egenskaper i nästa generationens smarta mätare. Nästa generationens smarta mätare ska bland annat ha ett relä för styrning av belastningen, möjlighet att styra detta relä flera gånger om dagen och dessutom har striktare krav ställts på dataöverföring. Också funktionen för avstängning och påslagning på distans behölls som en egenskap i mätarna. Syftet är att skapa ett gränssnitt till reläet för belastningsstyrning, genom vilket en elförsäljare eller någon annan serviceproducent kan styra kundens förbrukning med kundens samtycke.

Reläet för belastningsstyrning och funktionen för avstängning på distans kunde i princip användas i nya mätare även för att avhjälpa elbrister på ett mer tillförlitligt sätt jämfört med de befintliga mätarna. Avgörande i lösningar som dessa är att säkerställa att elförbrukningen minskar i kritiska situationer och å andra sidan att elen återställs på ett tillförlitligt sätt till kunderna. Det är dessutom viktigt att säkerställa förverkligandet av dataskydd och tillräckliga övriga säkerhetsarrangemang för att undvika skadliga påslagningar.

Helsingfors 13.1.2023

Näringsminister Mika Lintilä